

Dosarul nr. 2ra-636/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia (jud. S. Uzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

Î N C H E I E R E

3 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Gîrnu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a ț ă:

La 2 august 2018, Gheorghe Gîrnu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 5 martie 2015 organul de urmărire penală a dispus începerea urmăririi penale în privința sa în baza art. 290 alin.(1) Cod penal. Ulterior, la 23 aprilie 2015 a dispus recunoașterea reclamantului în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 290 alin.(1) Cod penal. Iar, la 21 noiembrie 2015 reclamantul a fost pus sub învinuire și i s-a incriminat comiterea infracțiunii prevăzută de art. 290 alin.(1) Cod penal.

A menționat că, cauza penală a fost trimisă în judecată pentru examinare în fond. Iar, prin sentința din 23 ianuarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central menținută prin decizia din 7 martie 2018 a Curții de Apel Cahul, Gîrnu Gheorghe a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 290 alin.(1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din 17 iulie 2018 a declarat inadmisibil recursul ordinar al procurorului.

A afirmat că, este incontestabil faptul că fără careva motiv rezonabil în lipsa unor probe pertinente, în scopul de a-l umili, a fost reținut și tras ilegal la răspundere penală.

Reclamantul a susținut că, în cadrul cauzei penale a suportat umilință și disconfort enorm din care motiv a primit traume psihologice sub formă de stres, care sunt iremediabile. Mai mult, pe parcursul urmăririi penale a fost nevoit să se deplaseze la organul de urmărire penală, costul deplasărilor fiind în sumă de 5 000 de lei. De asemenea, a fost nevoit să-și angajeze un apărător. Pentru serviciile prestate de avocat, conform contractului de asistență juridică din 23 aprilie 2015 și bonul de plată din 29 iunie 2018, a achitat suma de 60 000 de lei.

Gheorghe Gîrnu a solicitat încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 65 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, a prejudiciului moral în mărime de 10 000 de Euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 17 septembrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Prin hotărârea din 24 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Gîrnu Gheorghe. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Gîrnu suma de 50 000 de lei, cu titlu de recuperare a prejudiciului moral, suma de 40 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului material și suma de 5000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistența juridică, iar în total suma de 95 000 de lei.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Procuratura Generală a Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Gîrnu prin intermediul avocatului Serghei Mocanu, s-a modificat hotărârea din 24 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, prin majorarea prejudiciului moral încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Gîrnu de la 50 000 de lei până la 80 000 de lei. În rest hotărârea din 24 mai 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia a fost menținută.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, Gheorghe Gîrnu prin acte judecătorești irevocabile a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin.(1) Cod penal, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii (f.d.16-26, 121-133).

Reieșind din cele stabilite, instanța ierarhic inferioară a constatat temeinicia motivelor ce îi acordă reclamantului Gheorghe Gîrnu, posibilitatea de a-și valorifica drepturile sale la acțiune în temeiul prevăzut de prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 1405, art.1422 și art.1423 Cod civil (în vigoare la data depunerii acțiunii).

Totodată, instanța de apel a conchis că cuantumul prejudiciului moral stabilit de către prima instanță în mărime de 50 000 lei ce urmează a fi încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Gîrnu, este unul nejustificat, nefiind luate în considerare principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele psihice, starea de stres și de frustrare cauzată reclamantului Gheorghe Gîrnu pentru tragerea ilegală la răspundere penală, durata urmăririi penale, judecarea cauzei penale în prima instanță, în instanța de apel, cât și în instanța de recurs, timp în care reclamantului i-au fost cauzate suferințe psihice prin starea de incertitudine în care se afla.

La data de 17 ianuarie 2020, Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel

Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretențiilor cu emiterea în această parte a unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au emis hotărâri nemotivate și contradictorii, fapt ce contravine prevederilor art. 239-241 Cod de procedură civilă.

A menționat că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța de fond nu a ținut cont că informația despre comiterea presupusei infracțiuni a fost publicată pe site oficial, iar despre reținerea sa a fost cunoscut în toată țara, astfel fiind defăimat.

În drept, și-a întemeiat recursul în baza prevederilor art. 85, 445 Cod de procedură civilă.

La 7 februarie 2020, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În argumentarea cererii de recurs a indicat că, nu este de acord cu decizia contestată, o consideră neîntemeiată, deoarece Gheorghe Gîrnu nu a prezentat careva probe concludente care să ateste faptul că bănuiala sa ar fi avut careva efecte negative asupra reputației sale.

A menționat că, normele legale, și anume art. 3, 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

A afirmat că suma acordată de către instanță pentru prejudiciul moral în mărime de 80 000 de lei este neîntemeiată în raport cu suferințele pretinse că au fost suportate ținându-se cont de natura dreptului lezat, durata desfășurării urmăririi penale, durata existenței măsurilor preventive, statutul și vârsta reclamantului.

A explicat referitor la prejudiciul material în mărime de 40 000 de lei a cheltuielilor de asistență juridică în cauza penală și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, precum că le consideră neîntemeiate.

La data de 11 februarie 2020, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, consideră decizia instanței de apel ilegală și pasibilă de a fi casată, deoarece la adoptarea acesteia a fost admisă încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material, și anume instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

A comunicat că, a prezentat instanței de apel referința cu copiile hotărârilor judecătorești din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, decizia din 6 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție, hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 19 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, care prezintă importanță pentru justa soluționare a cauzei civile, însă neîntemeiat au fost restituite de către instanță.

În opinia recurentului soluția instanțelor de judecată cu privire la recuperarea prejudiciului moral este greșită, deoarece nu au fost constatate temeiurile ce ar acorda dreptul la repararea prejudiciului. Or, conform materialelor cauzei civile, în cadrul

procesului penal nu s-au înregistrat acțiuni ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și a instanțelor de judecată pe cauza penală nr. 2015870013.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 55, 59, 68, 429-430, 432 alin. (1), (2) lit. a), b), c), art. 434, 437, 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 27 decembrie 2019 (f.d.67, Vol. II), însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la actele cauzei lipsesc.

Prin urmare, recursurile din 17 ianuarie 2020, 7 februarie 2020 și respectiv din 13 februarie 2020, sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile declarate de către Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova urmează a fi considerate ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu